

**TOÀ ÁN NHÂN DÂN
HUYỆN KRÔNG PẮC
TỈNH ĐẮK LẮK**

**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Bản án số: **74/2022/DS-ST**

Ngày 26-9-2022

V/v: Tranh chấp hợp đồng giao
khoán và yêu cầu bồi thường thiệt
hại về tài sản.

NHÂN DANH

**NƯỚC CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN KRÔNG PẮC, TỈNH ĐẮK LẮK**

- Thành phần Hội đồng xét xử sơ thẩm gồm:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Vũ Đình Nam

Các Hội thẩm nhân dân: Ông Lý Viết Chấn, bà Nguyễn Thị Lan.

- Thư ký phiên tòa: Ông Nguyễn Bình – Là Thư ký Tòa án, Tòa án nhân dân huyện Krông Pắc, tỉnh Đắk Lắk.

- Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Krông Pắc, tỉnh Đắk Lắk tham gia phiên tòa: Bà Nguyễn Thùy Nguyên – Kiểm sát viên.

Ngày 26 tháng 9 năm 2022, tại hội trường Tòa án nhân dân huyện Krông Pắc xét xử sơ thẩm công khai vụ án dân sự thụ lý số 280/2021/TLST-DS ngày 23 tháng 12 năm 2021 về việc “Tranh chấp hợp đồng giao khoán và yêu cầu bồi thường thiệt hại về tài sản” theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số 154/2022/QĐXXST-DS ngày 31 tháng 8 năm 2022 và Quyết định hoãn phiên tòa ngày 19 tháng 9 năm 2022, giữa:

1. *Nguyên đơn:* Công ty Cổ phần cà phê TL; địa chỉ: xã H, huyện K, tỉnh Đắk Lắk. Người đại diện theo pháp luật: Ông Đỗ Hoàng P, chức vụ: Chủ tịch Hội đồng thành viên.

Người đại diện theo ủy quyền của nguyên đơn: Ông Phạm Đình B, sinh năm 1957; địa chỉ: đường D, thành phố B, tỉnh Đắk Lắk (có mặt).

2. *Bị đơn:* Bà Đặng Thị M, sinh năm 1960; địa chỉ: xã H, huyện K, tỉnh Đắk Lắk. *Người đại diện theo ủy quyền của bị đơn:* Ông Phạm Trọng Đ, sinh năm 1958; địa chỉ: xã H, huyện K, tỉnh Đắk Lắk (vắng mặt).

NỘI DUNG VỤ ÁN:

** Theo đơn khởi kiện, quá trình tham gia tố tụng và tại phiên tòa người đại diện theo ủy quyền cho nguyên đơn ông Phạm Đình B trình bày:*

Vào ngày 25/8/2011 bà Đặng Thị M có đơn xin hợp đồng khoán gọn vườn cây cà phê cho hộ nông trường viên gửi Công ty TNHH một thành viên cà phê TL (Nay là Công ty Cổ phần cà phê TL).

Ngày 27/8/2011, giữa bà M và Công ty đã ký Hợp đồng khoán gọn vườn cây cà phê cho hộ nông trường viên số 165/2011/HĐ-GK. Theo hợp đồng thì bà M nhận khoán chăm sóc vườn cây cà phê Với trồng năm 1990 của Công ty có diện tích 10.745m², diện tích bờ lô 1.560m². Thửa đất số 81, tờ bản đồ số 14, thuộc đội 15/1. Địa chỉ thửa đất: thuộc xã H, huyện K, tỉnh Đắk Lắk. Nguyên giá vườn cây khi

nhận khoán 53.043.850 đồng; Giá trị vườn cây còn lại 31.634.954 đồng. Phần giá trị vườn cây trên đất Công ty góp 51%, chủ hộ góp 49%. Thời hạn giao khoán là 06 năm, sau đó gia hạn thêm 06 năm (từ ngày ký kết hợp đồng đến niên vụ 2022 -2023).

Kể từ khi nhận khoán đến niên vụ thu hoạch 2017-2018, bà M đã thực hiện nghĩa vụ chăm sóc vườn cây theo đúng quy định của Công ty và thực hiện nghĩa vụ giao nộp sản phẩm đầy đủ theo Hợp đồng. Tuy nhiên, Từ niên vụ thu hoạch cà phê 2018 - 2019 đến niên vụ 2021-2022, bà M đã không thực hiện nghĩa vụ giao nộp sản phẩm cà phê quả tươi cho Công ty theo đúng cam kết trong Hợp đồng. Ngoài ra theo thông báo của cục thuế tỉnh Đắk Lắk số tiền thuê đất bà M phải nộp về Công ty là 7.507.561 đồng. Trong quá trình thực hiện hợp đồng bà M còn tự ý chặt phá, khai thác muông đen trái phép. Mặt khác, bà còn nợ tiền khấu hao kênh mương, hồ đập của Công ty. Mặc dù Công ty đã động viên, thông báo nhiều lần nhưng bà M vẫn cố tình chống đối, không hợp tác với Công ty. Việc làm này của bà M là vi phạm hợp đồng, xâm phạm trực tiếp đến quyền, lợi ích hợp pháp và tài sản của Công ty. Vì vậy, Công ty làm đơn khởi kiện bà Đặng Thị M, đề nghị Tòa án giải quyết:

- Tuyên chấm dứt Hợp đồng khoán gọn vườn cây cà phê số 165/2011/HĐ-GK giữa bà Đặng Thị M với Công ty TNHH MTV cà phê TL (Nay là cổ phần cà phê TL). Buộc bà Đặng Thị M phải trả lại toàn bộ diện tích đất và vườn cây cho Công ty Cổ phần cà phê TL với diện tích 10.745m² diện tích bờ lô 1.560m², thửa số 81, tờ bản đồ số 14, Thuộc đội 15/1. Vị trí tiếp giáp cụ thể: Phía Bắc giáp thửa số 58 (lô nhận khoán ông Nguyễn Cảnh T); Phía Nam giáp thửa số 14 (lô nhận khoán ông Lê Duy P); Phía Đông giáp Đường vào thôn NT; Phía Tây giáp thửa số 80 (lô nhận khoán Bà Lê Thị H).

- Buộc Bà Đặng Thị M phải trả cho Công ty Cổ phần cà phê TL 8.108kg cà phê quả tươi còn nợ của 04 niên vụ (2018-2019; 2019-2020; 2020-2021; 2021-2022), Giá tạm tính là: 62.688.300 đồng.

- Buộc bà Đặng Thị M phải nộp tiền thuê đất về Công ty (truy thu từ năm 2006 đến năm 2010, tiền thuê đất năm 2015 đến năm 2017) và tiền thuê đất 04 năm 2018, 2019, 2020, 2021 phần 49% là 7.507.561 đồng

- Buộc Bà Đặng Thị M phải trả cho Công ty Cổ phần cà phê TL tiền nợ phân bón là 6.980.000 đồng. Tại phiên tòa, nguyên đơn xin rút yêu cầu khởi kiện này, không yêu cầu Tòa án xem xét giải quyết.

- Buộc Bà Đặng Thị M phải trả cho Công ty Cổ phần cà phê TL tiền khấu hao kênh mương, hồ đập là 1.611.750 đồng.

- Buộc Bà Đặng Thị M phải bồi thường cho Công ty Cổ phần cà phê TL 100% giá trị 76 cây muông đen trồng năm 1987 bị chặt hạ.

Tại phiên tòa, nguyên đơn chỉ yêu cầu bà M bồi thường 70% giá trị cây muông đã chặt hạ và xin rút 30% giá trị cây muông không yêu cầu bà M phải bồi thường.

Theo kết quả định giá thì 76 cây muông đen trồng năm 1987 có giá là 255.901.800 đồng. Do đó, tại phiên tòa hôm nay Công ty Cổ phần cà phê TL yêu cầu bà M phải bồi thường 70% giá trị 76 cây trồng năm 1987 bị chặt hạ là 179.131.260 đồng.

** Quá trình giải quyết vụ án người đại diện theo ủy quyền cho bị đơn ông Phạm Trọng Đ trình bày:* Đề nghị Tòa án không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn bởi vì: Giữa bà M không ký kết bất cứ hợp đồng gì với Công ty Cổ phần cà phê TL. Đề nghị Công ty chứng minh việc gia đình bà M đồng ý bán 49% giá trị vườn cây cho Công ty. Trong hợp đồng giao khoán giữa bà M và Công ty TNHH MTV cà phê TL không thể hiện hoặc bàn giao vườn cây nhận khoán của bà M cho Công ty Cổ phần cà phê TL.

Tại phiên tòa đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Krông Pắc, tỉnh Đắk Lắk phát biểu quan điểm:

- Về tố tụng: Việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán và của Hội đồng xét xử, Thư ký phiên tòa và nguyên đơn đã thực hiện đầy đủ theo quy định của Bộ luật tố tụng dân sự.

Đối với bị đơn mặc dù đã được Tòa án triệu tập hợp lệ trong quá trình giải quyết vụ án cũng như tham gia phiên tòa nhưng đều vắng mặt không có lý do là vi phạm quy định tại các Điều 70, Điều 72 và Điều 227 của Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015.

- Về nội dung: Đề nghị Hội đồng xét xử áp dụng khoản 3 Điều 26, điểm a khoản 1 Điều 35, điểm a khoản 1 Điều 39, điểm c khoản 1 Điều 217, Điều 218, Điều 219, Điều 227, Điều 228, Điều 244 của Bộ luật tố tụng dân sự; các Điều 388, 390, 392, 412, 414, 501, 502, 503, 506 của Bộ luật dân sự năm 2005; điểm c khoản 1 Điều 688 của Bộ luật dân sự năm 2015; Các Điều 7, 8, 9, 10, 12 của Nghị định số 135/2005/NĐ-CP ngày 08 tháng 11 năm 2005 của Chính phủ; Thông tư số 102/2006/TT-BNN ngày 13 tháng 11 năm 2006 của Bộ nông nghiệp và phát triển nông thôn hướng dẫn một số điều của Nghị định số 135/2005/NĐ-CP ngày 08 tháng 11 năm 2005 của Chính phủ; Luật đất đai năm 2003.

Chấp nhận một phần yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn Công ty Cổ phần cà phê TL.

- Buộc bà Đặng Thị M phải trả cho Công ty Cổ phần cà phê TL 8.108kg cà phê quả tươi, quy ra trị giá bằng tiền là 85.178.549 đồng.

- Buộc bà Đặng Thị M phải nộp tiền thuê đất về Công ty phần 49% là 7.507.561 đồng.

- Buộc bà Đặng Thị M phải trả cho Công ty Cổ phần cà phê TL tiền thủy lợi phí về khâu hao kênh mương, hồ đập là 1.611.750 đồng.

- Buộc bà Đặng Thị M phải bồi thường cho Công ty Cổ phần cà phê TL 70% giá trị 76 cây muồng đen trồng năm 1987 bị chặt hạ là 179.131.260 đồng.

- Đình chỉ giải quyết một phần yêu cầu khởi kiện của Công ty Cổ phần cà phê TL về việc buộc bà Đặng Thị M phải bồi thường cho Công ty Cổ phần cà phê TL 30% giá trị 76 cây muồng đen trồng năm 1987 bị chặt hạ và trả tiền nợ phân bón là 6.980.000 đồng.

- Chấm dứt Hợp đồng khoán gọn vườn cây cà phê cho hộ nông trường viên số 165/2011/HĐ-GK ngày 27/8/2011 đã ký kết giữa Công ty TNHH MTV cà phê TL và bà Đặng Thị M.

Bà Đặng Thị M có nghĩa vụ trả lại toàn bộ diện tích đất và các loại cây trồng trên đất đã nhận khoán diện tích 10.745m² diện tích bờ lô 1.560m², thửa số 81, tờ bản đồ số 14, Thuộc đội 15/1.

- Buộc bà Đặng Thị M phải tháo dỡ, di dời 225m lưới B40 (phía đông) và 30m lưới B40 (phía bắc) ra khỏi diện tích đất nhận khoán trước khi trả lại diện tích đất đã nhận khoán của Công ty Cổ phần cà phê TL.

Công ty Cổ phần cà phê TL có trách nhiệm trả lại giá trị vườn cây cho bà Đặng Thị M số tiền 125.177.308 đồng.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu có trong hồ sơ vụ án được thẩm tra tại phiên tòa và căn cứ vào kết quả tranh tụng tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định:

[1] Về tố tụng:

- Về quan hệ tranh chấp: Căn cứ vào đơn khởi kiện, đơn khởi kiện bổ sung của nguyên đơn thì Hội đồng xét xử xác định đây là “Tranh chấp hợp đồng giao khoán và yêu cầu bồi thường thiệt hại về tài sản” được quy định tại khoản 3 Điều 26 của Bộ luật tố tụng dân sự.

- Về thẩm quyền giải quyết: Bị đơn có địa chỉ tại xã H, huyện K nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân huyện Krông Pắc theo quy định tại điểm a khoản 1 Điều 35, điểm a khoản 1 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự.

Người đại diện ủy quyền cho bị đơn bà Đặng Thị M là ông Phạm Trọng Đ mặc dù Tòa án đã triệu tập hợp lệ lần thứ hai nhưng vắng mặt tại phiên tòa không có lý do, không có đơn đề nghị xét xử vắng mặt. Căn cứ vào Điều 227, Điều 228 Bộ luật tố tụng dân sự, HĐXX tiến hành xét xử vắng mặt bị đơn.

[2] Về nội dung: Qua xem xét Hợp đồng khoán gọn vườn cây cà phê cho hộ nông trường viên ngày 27/8/2011, giữa Công ty TNHH MTV cà phê TL với hộ nhận khoán bà Đặng Thị M số 165/2011/HĐ-GK thì thấy: Đây là hợp đồng song vụ có thời hạn, khi thực hiện việc giao kết hợp đồng các bên đều hoàn toàn tự nguyện và có đầy đủ năng lực trách nhiệm dân sự theo quy định của pháp luật, về nội dung cũng như hình thức của hợp đồng hai bên đã ký kết không vi phạm pháp luật nên có giá trị pháp lý, làm phát sinh quyền và nghĩa vụ giữa các bên. Mặt khác, trong quá trình thực hiện hợp đồng giao khoán, bà Đặng Thị M đều đã thực hiện nghĩa vụ chăm sóc vườn cây theo đúng quy định của Công ty và thực hiện đầy đủ nghĩa vụ giao nộp sản phẩm theo Hợp đồng giao khoán vườn cây đã ký kết với Công ty kể từ khi ký kết cho đến hết niên vụ cà phê 2017-2018 và các bên không có tranh chấp gì. Do đó, xác định đây là chứng cứ không cần chứng minh theo quy định tại Điều 92 của Bộ luật tố tụng dân sự.

Xét yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn Công ty Cổ phần cà phê TL:

[2.1] Đối với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn về việc buộc bà Đặng Thị M phải trả cho Công ty Cổ phần cà phê TL 8.108kg cà phê quả tươi còn nợ của 04 niên vụ (2018-2019; 2019-2020; 2020-2021; 2021-2022), thì thấy:

Theo điểm c khoản 2 Điều 3 của Hợp đồng khoán gọn đã ký thì bên B (bà M) có nghĩa vụ “*Thực hiện nộp sản lượng cho bên A theo quy định*”. Quá trình giải

quyết vụ án bà M không hợp tác làm việc. Căn cứ bảng kê chi tiết công nợ thể hiện từ niên vụ 2018-2019 đến niên vụ 2021-2022 bà M chưa đóng sản lượng cà phê quả tươi cho Công ty là 8.108kg, cụ thể: niên vụ năm 2018-2019 theo hợp đồng bà M phải nộp về cho Công ty 2.567kg cà phê quả tươi, bà M đã nộp được 2.160kg quả tươi, còn nợ 407kg quả tươi; từ niên vụ 2019-2020 đến niên vụ 2021-2022 bà M chưa nộp sản lượng hàng năm về cho Công ty 2.567kg cà phê quả tươi/1niên vụ. Như vậy, việc bà M không đóng sản lượng cho Công ty đã vi phạm Điều 3 của hợp đồng giao khoán đã ký kết. Do đó, HĐXX cần chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn, buộc bà Đặng Thị M phải trả cho Công ty Cổ phần cà phê TL 8.108kg cà phê quả tươi còn nợ của 04 niên vụ. Giá cà phê tại thời điểm xét xử sơ thẩm là $(47.800\text{đồng/kg} : 4,55\text{kg}) \times 8.108\text{kg} = 85.178.549\text{ đồng}$.

[2.2] Đối với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn về việc buộc bà Đặng Thị M phải nộp tiền thuê đất về Công ty (truy thu từ năm 2006 đến năm 2010, tiền thuê đất năm 2015 đến năm 2017) và tiền thuê đất 04 năm 2018, 2019, 2020, 2021 phần 49% là 7.507.561 đồng, thì thấy:

Tại điểm g khoản 2 Điều 3 của Hợp đồng khoán gọn vườn cây cà phê đã ký kết quy định về nghĩa vụ của bên B thì bên B có nghĩa vụ “*Nộp tiền thuê đất, thuế đất nông nghiệp cho nhà nước, theo tỷ lệ 51-49%, phần bên B 49% nộp vào tháng 11 trong năm thông qua bên A*”. Tuy nhiên, trong thời gian từ năm 2006 đến năm 2010, từ năm 2015 đến năm 2017 và 04 năm 2018, 2019, 2020, 2021 bà M chưa nộp tiền thuê đất cho Công ty đối với lô đất nhận khoán để Công ty thực hiện nghĩa vụ nộp tiền thuê đất vào Ngân sách nhà nước theo quy định. Theo tài liệu chứng cứ do Công ty cung cấp thì: Tại thông báo số 43/CT-THNVDT ngày 08/01/2018 của Cục thuế tỉnh Đắk Lắk về việc truy thu tiền thuê đất đã miễn sai đối tượng theo kết luận Kiểm toán Nhà nước thì từ năm 2006-2010 (05 năm) tiền thuê đất được tính 1.042.067 đồng/1ha; Thông báo số 802/TB-CT ngày 24/04/2018 của Cục thuế tỉnh Đắk Lắk về việc nộp tiền thuê đất, thuê mặt nước + Thông báo số 984/TB-CT ngày 07/05/2019 của Cục Thuế tỉnh Đắk Lắk về việc nộp tiền thuê đất, thuê mặt nước thì: năm 2015 tiền thuê đất được tính 699.849 đồng/1ha, từ năm 2016 đến 2017 tiền thuê đất được tính 1.786.739 đồng/1ha/năm, từ năm 2018 đến 2019 tiền thuê đất được tính 1.786.748 đồng/1ha/năm; Thông báo số 0695 ngày 23/3/2020 về việc nộp tiền thuê đất, thuê mặt nước năm 2020 của Cục thuế tỉnh Đắk Lắk thì năm 2020 tiền thuê đất được tính 1.785.408 đồng/1ha; Thông báo số 1252 ngày 29/4/2021 về tiền thuê đất theo hình thức nộp hằng năm của Cục thuế tỉnh Đắk Lắk thì năm 2021 tiền thuê đất được tính 1.785.408 đồng/1ha. Như vậy, căn cứ theo các thông báo thuế nêu trên, tiền thuê đất bà M phải có nghĩa vụ nộp căn cứ vào diện tích nhận khoán và diện tích bờ lô mà bà đã nhận khoán để nộp tiền thuê đất và Công ty khởi kiện yêu cầu bà M phải nộp tiền thuê đất cho Công ty phần 49% số tiền 7.507.561 đồng là có căn cứ chấp nhận.

[2.3] Đối với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn về việc buộc bà Đặng Thị M phải trả tiền khấu hao kênh mương, hồ đập năm 2018, 2019 và 2021 là 1.611.750 đồng, thì thấy:

Tại phương án khoán gọn vườn cây cà phê cho hộ nông trường viên đã được UBND tỉnh Đắk Lắk phê duyệt theo Quyết định số 1399/QĐ-UBND ngày

08/6/2011 thể hiện việc thu sản lượng khoán 700kg cà phê nhân xô/ha là dựa vào năng suất, sản lượng giao khoán của phương án hợp đồng hợp tác đầu tư phân chia sản phẩm 51%-49% từ năng suất 2.800kg nhân/ha, được phân chia Công ty phần 51% 1.428kg, người lao động 1.372kg. Về chi phí sản xuất trên 01ha Công ty phải chịu 51%, người lao động phải chịu 49%. Theo quyết định trên Công ty thực hiện khoán gọn các khoản chi phí 51% đáng lẽ Công ty phải chịu cho người lao động (bao gồm 11 mục chi phí trong đó có tiền khấu hao kênh mương), khi nộp sản lượng người lao động sẽ được trừ đi 700kg/ha tương đương 51% chi phí Công ty phải chịu. Như vậy, thay vì người lao động phải nộp 51% sản lượng về cho Công ty tương đương 1.428kg (tỷ lệ Công ty được hưởng) thì người lao động chỉ phải nộp 1.428kg – 713kg (phần khoán gọn) = 715kg (quy tròn 700kg cà phê nhân/ha). Do đó, ngoài phần 49% chi phí phải chịu người lao động phải chịu luôn phần 51% chi phí đầu tư của Công ty.

Chi phí khấu hao hồ đập kênh mương là 500.000đồng/ha/năm (chi phí 100% trên vườn cây). Như vậy, phần 51% của Công ty là 255.000đồng/ha/năm, còn lại phần 49% của người nhận khoán là 245.000đồng/ha/năm. Tuy nhiên, Công ty đã khoán và trừ sản lượng cho người lao động thì ngoài 245.000đồng (49%) người lao động phải đóng thêm khoán 255.000đồng (51%) phần của Công ty. Như vậy việc thu tiền khấu hao kênh mương hồ đập được tính theo mức 500.000đồng/ha/năm thể hiện tại Bảng phương án khoán. Căn cứ vào diện tích bà M đã nhận khoán của Công ty để tính như sau: Năm 2018, 2019, 2021: Tiền khấu hao kênh mương là $10.745m^2 \times 500.000\text{đồng/ha} \times 03\text{năm} = 1.611.750\text{đồng}$; Do đó, Công ty khởi kiện buộc bà Đặng Thị M phải trả tiền khấu hao kênh mương, hồ đập năm 2018, 2019, 2021 số tiền 1.611.750 đồng là có cơ sở chấp nhận.

[2.4] Đối với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn về việc chấm dứt hợp đồng khoán gọn vườn cây số 165/2011/HĐ-GK ngày 27/8/2011 và trả lại vườn cây nhận khoán theo hợp đồng, thì thấy:

Tại điểm f khoản 1 Điều 2 của Hợp đồng khoán gọn vườn cây cà phê quy định về quyền và nghĩa vụ của bên A (Công ty TNHH MTV cà phê TL) thì bên A có quyền “*Hủy bỏ hợp đồng giao khoán, thu hồi diện tích giao khoán khi bên nhận khoán vi phạm hợp đồng...*”. Tại khoản 5 Điều 6 của Hợp đồng giao khoán quy định về điều khoản cam kết chung thì “*Trong quá trình thực hiện hợp đồng bên B không hoàn thành chỉ tiêu giao nộp sản phẩm cà phê theo định mức hàng năm, thì bên A có quyền áp dụng các biện pháp cần thiết để thu hồi nợ và đơn phương chấm dứt hợp đồng giao khoán, thu hồi vườn cây cà phê giao khoán, tiến hành giao cho người khác hợp đồng*”. Trong quá trình thực hiện hợp đồng bà Đặng Thị M đã vi phạm hợp đồng trong việc giao nộp sản phẩm từ niên vụ 2018-2019 đến niên vụ 2021-2022, vi phạm việc trả tiền thuê đất hàng năm, vi phạm việc trả tiền thủy lợi phí khấu hao hồ đập, kênh mương. Như vậy, bà M đã vi phạm Hợp đồng khoán gọn đã ký kết. Do đó, HĐXX cần chấp nhận yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn, tuyên chấm dứt hợp đồng khoán gọn vườn cây số 165/2011/HĐ-KG ngày 27/8/2011 giữa Công ty TNHH MTV cà phê TL và bà Đặng Thị M.

- Về giải quyết hậu quả khi chấm dứt hợp đồng giao khoán:

Theo kết quả định giá tài sản: Trị giá vườn cây cà phê theo hợp đồng là 160.770.050 đồng. Theo quy định tại Điều 1 của Hợp đồng được ký kết giữa các bên thì “Phần giá trị vườn cây trên đất Công ty góp 51%, chủ hộ góp 49%”. Mặt khác, trong hợp đồng hai bên không thỏa thuận về mức độ khấu hao tài sản. Như vậy, khi chấm dứt hợp đồng thì Công ty phải có nghĩa vụ trả lại phần 49% giá trị vườn cây cà phê cho bà M số tiền là $160.770.050 \text{ đồng} \times 49\% = 78.777.324 \text{ đồng}$.

Ngoài ra, trên đất còn có 08 cây muồng đen, trồng năm 2019 có giá 625.600 đồng, theo khoản 1 Điều 6 của Hợp đồng và tại mục 7.2.1.2 của Phương án khoán gọn vườn cây cà phê thì phân chia theo tỷ lệ sau: 08 cây muồng đen trồng năm 2019 chia theo tỷ lệ 51% của Công ty là 319.056 đồng, 49% của hộ nhận khoán (bà M) là 306.544 đồng. Như vậy, sau khi nhận lại vườn cây, Công ty phải có nghĩa vụ thanh toán cho bà Đặng Thị M trị giá vườn cây cà phê và muồng còn trên lô đất là: $78.777.324 \text{ đồng} + 306.544 \text{ đồng} = 79.083.868 \text{ đồng}$.

- Đối với các tài sản khác trên đất do bà M tự trồng, tạo dựng, thì thấy:

+ Đối với các cây trồng khác trên đất: Ngoài các tài sản là cây cà phê và cây muồng có trên đất, thì bà M đã tự trồng thêm các loại cây trồng, cụ thể: 33 cây Sầu riêng ghép Dona (25 cây trồng năm 2019, 08 cây trồng năm 2020); 14 cây Cau trồng năm 2021; 28 cây Mắc ca trồng năm 2021. Tổng giá trị tài sản là: 46.093.440 đồng. Đối với các cây trồng này, mặc dù bà M tự trồng trên đất không được phía Công ty đồng ý. Tuy nhiên hàng năm, khi tiến hành kiểm tra vườn cây thì phía Công ty không lập biên bản vi phạm và cũng không có ý kiến gì đối với việc này. Vì vậy, khi bà M trả lại vườn cây nhận khoán cho Công ty thì Công ty phải trả lại toàn bộ phần giá trị các tài sản cây trồng do bà M đã đầu tư nói trên, cụ thể: 100% trị giá của các cây trồng trên là 46.093.440 đồng.

+ Đối với tài sản khác do bà M tạo dựng trên lô nhận khoán: 225m lưới B40 (phía đông), 30m lưới B40 (phía bắc). Tại phiên tòa Công ty Cổ phần cà phê TL cho rằng bà M tự ý tạo dựng hàng rào, mặc dù Công ty không đồng ý nhưng bà M vẫn tự ý rào lại vườn cây nên Công ty yêu cầu bà M phải tháo dỡ, di dời. Xét thấy, việc bà M tự ý rào lại vườn cây nhận khoán Công ty không đồng ý, Công ty cũng không đồng ý nhận lại tài sản này khi nhận lại vườn cây nên cần buộc bà Đặng Thị M phải tháo dỡ, di dời là phù hợp.

Như vậy, bà Đặng Thị M phải trả lại cho Công ty Cổ phần cà phê TL toàn đất và tài sản trên đất mà bà đã nhận khoán cho Công ty.

Bà Đặng Thị M phải có trách nhiệm tháo dỡ, di dời 225m lưới B40 (phía đông), 30m lưới B40 (phía bắc) trên lô nhận khoán.

Công ty Cổ phần cà phê TL có trách nhiệm trả lại giá trị vườn cây của diện tích nhận khoán cho bà M với tổng số tiền là 125.177.308 đồng, trong đó: giá trị vườn cây cà phê và cây muồng còn trên đất là 79.083.868 đồng; 100% trị giá của các cây trồng khác là 46.093.440 đồng).

[2.5] Đối với yêu cầu khởi kiện và yêu cầu khởi kiện **bổ sung** của nguyên đơn về việc buộc bà Đặng Thị M phải bồi thường thiệt hại do hành vi tự ý chặt hạ cây muồng đen, thì thấy:

Tại khoản 1 Điều 6 của Hợp đồng khoán gọn vườn cây cà phê quy định về điều khoản cam kết chung thì “*Công ty thống nhất quản lý cây muồng đen hiện có trên lô cà phê giao khoán, nếu vì lý do quá dày rợp, già cỗi phải cắt tỉa hoặc khi vườn cây thanh lý thì Công ty sẽ tổ chức kiểm kê, lập thủ tục bán theo phương thức đấu thầu...*”. Như vậy, việc bà M tự ý chặt hạ đối với cây muồng đen trên diện tích đất nhận khoán là vi phạm hợp đồng đã ký kết. Quá trình giải quyết Tòa án không làm việc được với bị đơn, do bị đơn không hợp tác nên căn cứ vào số lượng Công ty cung cấp thì có 76 cây muồng đen trồng năm 1987 bị chặt hạ. Theo kết quả định giá có giá 255.901.800 đồng.

Theo khoản 1 Điều 6 của Hợp đồng và tại mục 7.2.1.2 của Phương án khoán gọn vườn cây cà phê quy định: Đối với cây muồng đen trồng trên lô cà phê từ năm 1992 trở về trước khi cắt tỉa hoặc thanh lý thì phân chia theo tỷ lệ 70% (Công ty)-30% (Chủ hộ). Như vậy, đối với 76 cây muồng đen trồng năm 1987 có giá 255.901.800 đồng thì chia theo tỷ lệ 70%-30%, buộc bà Đặng Thị M phải bồi thường cho Công ty phần 70% là: 179.131.260 đồng.

Tại phiên tòa, nguyên đơn Công ty Cổ phần cà phê TL xin rút một phần đơn khởi kiện đối với 30% giá trị 76 cây muồng đen trồng năm 1987 bị chặt hạ và xin rút yêu cầu khởi kiện đối với việc buộc bà Đặng Thị M phải trả cho Công ty Cổ phần cà phê TL tiền nợ phân bón là 6.980.000 đồng. Xét việc rút một phần yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn là tự nguyện, đúng pháp luật nên cần chấp nhận.

[3] Xét quan điểm và đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Krông Pắc, tỉnh Đắk Lắk tại phiên tòa là có căn cứ và đúng pháp luật nên Hội đồng xét xử cần chấp nhận.

[4] Về chi phí tố tụng: Do yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn được chấp nhận nên bị đơn bà Đặng Thị M phải chịu 10.000.000 đồng tiền chi phí xem xét, thẩm định tại chỗ và định giá tài sản. Nguyên đơn Công ty Cổ phần cà phê TL (đã nộp tạm ứng) được nhận lại số tiền 10.000.000 đồng trên sau khi thu được của bà Đặng Thị M.

[5] Về án phí: Do yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn được chấp nhận nên bị đơn bà Đặng Thị M phải chịu 300.000 đồng án phí dân sự không có giá ngạch và $(85.178.549 \text{ đồng} + 7.507.561 \text{ đồng} + 1.611.750 \text{ đồng} + 179.131.260 \text{ đồng}) = 273.429.120 \text{ đồng} \times 5\% = 13.671.456 \text{ đồng}$ (làm tròn: 13.671.000 đồng) án phí dân sự có giá ngạch. Tổng cộng: 13.971.000 đồng án phí dân sự sơ thẩm.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

- Áp dụng khoản 3 Điều 26, điểm a khoản 1 Điều 35, điểm a khoản 1 Điều 39, Điều 147, Điều 157, Điều 165, điểm c khoản 1 Điều 217, Điều 218, Điều 219, Điều 227, Điều 228, Điều 244, Điều 271 và Điều 273 của Bộ luật tố tụng dân sự;

- Áp dụng Điều 388, 390, 392, khoản 1, 3, 7, 8 Điều 409, 412, 414, 501, 502, 503, 506 của Bộ luật dân sự năm 2005; điểm c khoản 1 Điều 688 của Bộ luật dân sự năm 2015;

- Áp dụng Điều 7, 8, 9, 10, 12 Nghị định số 135/2005/NĐ-CP ngày 08/11/2005 của Chính phủ;

- Áp dụng Thông tư số 102/2006/TT-BNN ngày 13 tháng 11 năm 2006 của Bộ nông nghiệp và phát triển nông thôn;
- Áp dụng Luật đất đai năm 2003;
- Áp dụng Điều 26 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội 14.

Tuyên xử:

1. Chấp nhận một phần yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn Công ty Cổ phần cà phê TL.

- Buộc bà Đặng Thị M phải trả cho Công ty Cổ phần cà phê TL 8.108kg cà phê quả tươi còn nợ của 04 niên vụ (2018-2019; 2019-2020; 2020-2021; 2021-2022), quy ra giá trị bằng tiền là 85.178.549 đồng (tám mươi lăm triệu, một trăm bảy mươi tám nghìn, năm trăm bốn mươi chín đồng).

- Buộc bà Đặng Thị M phải nộp tiền thuê đất về Công ty (truy thu từ năm 2006 đến năm 2010, tiền thuê đất năm 2015 đến năm 2017) và tiền thuê đất 04 năm 2018, 2019, 2020, 2021 phần 49% là 7.507.561 đồng (bảy triệu, năm trăm lẻ bảy nghìn, năm trăm sáu mươi một đồng).

- Buộc bà Đặng Thị M phải trả cho Công ty Cổ phần cà phê TL tiền thủy lợi phí về khâu hao kênh mương, hồ đập năm 2018, 2019 và 2021 là 1.611.750 đồng (một triệu, sáu trăm mười một nghìn, bảy trăm năm mươi đồng).

- Buộc bà Đặng Thị M phải bồi thường cho Công ty Cổ phần cà phê TL 70% giá trị 76 cây muồng đen trồng năm 1987 bị chặt hạ là 179.131.260 đồng (một trăm bảy mươi chín triệu, một trăm ba mươi một nghìn, hai trăm sáu mươi đồng).

- Đình chỉ giải quyết một phần yêu cầu khởi kiện của Công ty Cổ phần cà phê TL về việc buộc bà Đặng Thị M phải bồi thường cho Công ty Cổ phần cà phê TL 30% giá trị 76 cây muồng đen trồng năm 1987 bị chặt hạ và trả tiền nợ phân bón là 6.980.000 đồng (sáu triệu, chín trăm tám mươi nghìn đồng). Nguyên đơn Công ty Cổ phần cà phê TL được quyền khởi kiện lại theo quy định của pháp luật.

- Chấm dứt Hợp đồng khoán gọn vườn cây cà phê cho hộ nông trường viên số 165/2011/HĐ-GK ngày 27/8/2011 đã ký kết giữa Công ty TNHH MTV cà phê TL và bà Đặng Thị M.

Bà Đặng Thị M có nghĩa vụ trả lại toàn bộ diện tích đất và các loại cây trồng trên đất đã nhận khoán diện tích 10.745m² diện tích bờ lô 1.560m², thửa số 81, tờ bản đồ số 14, Thuộc đội 15/1. Vị trí tiếp giáp cụ thể như sau: Phía Bắc giáp thửa số 58 (lô nhận khoán ông Nguyễn Cảnh T); Phía Nam giáp thửa số 14 (lô nhận khoán ông Lê Duy P); Phía Đông giáp Đường vào thôn Nam Thắng; Phía Tây giáp thửa số 80 (lô nhận khoán Bà Lê Thị H).

- Buộc bà Đặng Thị M phải tháo dỡ, di dời 225m lưới B40 (phía đông) và 30m lưới B40 (phía bắc) ra khỏi diện tích đất nhận khoán trước khi trả lại diện tích đất đã nhận khoán của Công ty Cổ phần cà phê TL.

Công ty Cổ phần cà phê TL có trách nhiệm trả lại giá trị vườn cây cho bà Đặng Thị M số tiền 125.177.308 đồng (một trăm hai mươi lăm triệu, một trăm bảy mươi bảy nghìn, ba trăm lẻ tám đồng).

Kể từ ngày bản án có hiệu lực pháp luật hoặc kể từ ngày có đơn yêu cầu thi hành án của người được thi hành án (đối với các khoản tiền phải trả cho người được thi hành án) cho đến khi thi hành án xong, bên phải thi hành án còn phải chịu khoản tiền lãi của số tiền còn phải thi hành án theo mức lãi suất quy định tại Điều 357, Điều 468 Bộ luật dân sự năm 2015.

2. Về chi phí tố tụng: Bị đơn bà Đặng Thị M phải chịu 10.000.000 đồng (mười triệu đồng) tiền chi phí xem xét, thẩm định tại chỗ và định giá tài sản. Nguyên đơn Công ty Cổ phần cà phê TL (đã nộp tạm ứng) được nhận lại số tiền 10.000.000 đồng (mười triệu đồng) sau khi thu được của bà Đặng Thị M.

3. Về án phí: Bị đơn bà Đặng Thị M phải chịu 300.000 đồng (ba trăm nghìn đồng) án phí dân sự không có giá ngạch và 13.671.000 đồng (mười ba triệu, sáu trăm bảy mươi một nghìn đồng) án phí dân sự có giá ngạch. Tổng cộng: 13.971.000 đồng (mười ba triệu, chín trăm bảy mươi một nghìn đồng) án phí dân sự sơ thẩm.

Hoàn trả cho nguyên đơn Công ty Cổ phần cà phê TL 3.385.000 đồng (ba triệu, ba trăm tám mươi lăm nghìn đồng) tiền tạm ứng án phí đã nộp theo biên lai thu số 60AA/2021/0009862 ngày 22/12/2021 và 3.870.000 đồng (ba triệu, tám trăm bảy mươi nghìn đồng) tiền tạm ứng án phí đã nộp theo biên lai thu số AA/2021/0016383 ngày 27/7/2022 của Chi cục thi hành án dân sự huyện Krông Pắc, tỉnh Đắk Lắk.

4. Về quyền kháng cáo: Nguyên đơn có mặt tại phiên tòa được quyền kháng cáo bản án trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày tuyên án. Bị đơn vắng mặt tại phiên tòa được quyền kháng cáo bản án trong hạn 15 ngày kể từ ngày nhận được bản sao bản án, hoặc bản án được niêm yết theo quy định của pháp luật.

Trường hợp bản án, quyết định được thi hành theo quy định tại Điều 2 Luật thi hành án dân sự thì người được thi hành án, người phải thi hành án dân sự có quyền thỏa thuận thi hành án, quyền yêu cầu thi hành án, tự nguyện thi hành án hoặc bị cưỡng chế thi hành án theo quy định tại các Điều 6, Điều 7 và Điều 9 Luật thi hành án dân sự, thời hiệu thi hành án được thực hiện theo quy định tại Điều 30 Luật thi hành án dân sự.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND huyện Krông Pắc;
- Chi cục THADS huyện K;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ, V.P.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ SƠ THẨM
THẨM PHÁN-CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

(Đã ký)

Vũ Đình Nam